

یادداشتی درباره فیلم منتخب نویسندگان «فرهیختگان» آغوشی به بزرگی ایران

محمد قربانی

منتقد

«باشو، غریبه کوچک» ملی‌ترین فیلم تاریخ سینمای ایران است. فیلمی که مضمون شریف، انسانی و ملی‌اش با فیلمنامه‌ای کم‌نقص و دوربینی دقیق حمایت شده است. بیضایی در باشو از پس ترسیم شخصیت‌هایی منحصربه‌فرد برآمده و پس از آن نایی (شخصیت اول زن) را به شمالی از وطن و باشو را به شمالی از همه فرزندان ایران اعتلا داده است.

باشو، غریبه کوچک با بمباران منطقه‌ای عرب‌نشین در جنوب کشور آغاز می‌شود که به دنبال آن پسرچپه‌ای به نام باشو خانواده‌اش را از دست می‌دهد. باشو از ترس در یک کامیون پناه می‌گیرد. کامیون که عازم شمال کشور است، باشو را به دورترین نقطه کشور نسبت به خانه‌اش می‌برد. در راه شمال و حین حرکت کامیون در جاده، صدای عزاداری چند زن عرب شنیده می‌شود. گویی بیضایی عزای جنوب را با حرکت کامیون در جاده، به همه ایران منتشر می‌کند. اما این عزای، عزایی ایستا نیست، عزای در حرکت است و رو به جلو. باشو به شمال می‌رسد و وارد مزرعه زنی به نام نایی می‌شود که دو بچه کوچک دارد. وقتی نایی از ارتباط گرفتن با باشو در اولین برخورد ناامید می‌شود، به همراه بچه‌هایش راه خانه را پیش می‌گیرد. دوربین لحظاتی از نگاه باشو، دور شدن نایی و بچه‌هایش را نظاره می‌کند و وقتی خانه نایی وارد قاب می‌شود، دوربین (نگاه باشو) متوقف می‌شود. بیضایی با یک حرکت ساده دوربین، نیاز باشو را می‌سازد؛ خانواده و خانه.

در اولین باری که نایی را مشغول کار در مزرعه می‌بینیم، بیضایی استادانه تسلط و تعلق زن به اقلیمش را می‌سازد. او با صدایی شبیه پرند‌های اهلی مزرعه به آنها آب و دانه می‌دهد و حتی با تقلید صدای یک پرنده شکاری بلندپرواز با آن هم ارتباط می‌گیرد. زمین و آسمان آن اقلیم زیر سلطه نایی است. نایی زبان باشو را نمی‌فهمد اما وقتی اولین بار پسرک به زبان خودش مادرش را صدا

می‌زند (آماه... آماه...) دلش می‌لرزد و اشک در چشمانش حلقه می‌زند. دوربین با مکث‌های به‌اندازه‌اش روی نایی، به مرور فرآیند نزدیک شدن او به باشو را می‌سازد، پس از برقراری ارتباط حسی میان نایی و باشو است که نایی به سراغ زبان می‌رود و سعی می‌کند به واسطه زبان هم با باشو ارتباط برقرار کند. درواقع بیضایی «مادری» را به‌عنوان مفهومی پیشاپزانی مطرح می‌کند. باشو به‌مرور فرزند نایی می‌شود، تا جایی که حتی لحظه کنک خوردنش از نایی هم شیرین و دلنشین جلوه می‌کند؛ چراکه جادوی فرم بیضایی این کنک خوردن را -که می‌تواند به صورت عام ناراحت‌کننده باشد- به کنک

خوردن فرزندی از مادرش تبدیل کرده است. البته همه این قربانیت‌ها و یکی شدن‌ها در عین تفاوت‌هاست. اصلاً تفاوت‌ها هستند که به اتحاد و یکی شدن معنا می‌دهند. نایی، مادر باشو می‌شود اما وقتی او را در رودخانه می‌شوید، می‌خواهد با چلاتدن باشو، رنگ تیره پوستش را عوض کند. در انتها با بازگشت همسر نایی از شهر، موقعیت باشو به خطر می‌افتد. پدر قبلا طی نامه‌ای عدم رضایت خود برای زندگی باشو با خانواده‌اش را اعلام کرده است. پدر دستش را در شهر در راه نان درآوردن برای خانواده‌اش از دست داده است. اتفاقی که پس از ملاقات دوباره، نایی و بچه‌هایش را شوکه می‌کند و

رامتین شهبازی، استاد دانشگاه سوره در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

سینما مثل یک ققنوس از خاکسترهای خود زاده می‌شود

کیانات تصدوق مقدم
سرپرست گروه فرهنگ

سال ۱۳۷۹ و همزمان با صدساله شدن سینمای ایران بود که ۲۱ شهریورماه به‌عنوان روز ملی سینما نامگذاری شد. امروز ۲۴ سال از آن روز می‌گذرد و با نزدیک شدن به این مناسبت اظهارنظرهایی درباره این حوزه فرهنگ و هنر مطرح می‌شود. عده‌ای می‌گویند سینما یکی از مهم‌ترین مادیوم‌هایی است که می‌توان با استفاده از آن با مردم یک جامعه ارتباط برقرار کرد و عده‌ای دیگر معتقدند مادیوم سینما تمام شده و دیگر آن کارکردی را که باید داشته باشد ندارد. به همین بهانه سراغ رامتین شهبازی، منتقد سینما، مدرس و پژوهشگر دانشگاه سوره رفتیم تا درباره این موضوع با او صحبت کنیم. شهبازی در ابتدای مصاحبه با اشتباه خواندن این تفسیر که مادیوم سینما پایان یافته است، می‌گوید: «این گزاره اشتباه است. من کتابی به نام «چرخش کینماتیک: سینما در عصر دیجیتال و ۱۰ پرسش اساسی از آن» (انتشارات لگا) نوشته آندره گودرو و فیلیپ ماریون را ترجمه کرده‌ام. در فصل اول این کتاب به این نکته پرداخته شده است؛ اینکه بارها گفته شده سینما رو به افول است یا سینما در بستر مرگ قرار دارد. وقتی صدا وارد سینما شد، اعلام کردند سینمای قدیم در حال از بین رفتن

است. با ورود تلویزیون نیز همین موضوع تکرار شد، اما سینما همچنان مثل یک ققنوس از خاکسترهای خود زاده می‌شود و به بقای خود ادامه می‌دهد. بنابراین، گزاره‌ای که می‌گوید سینما در حال از بین رفتن است، نادرست است. سینما همواره به بقای خود ادامه داده و خواهد داد، حتی اگر شکل و ساختار آن تغییر کند. مهم نیست ما در چه سالی فیلم تماشا کنیم، ممکن است سالن‌های هزار نفری جای خود را به سالن‌های کوچک‌تر بدهند.»

او ادامه داد: «سینما‌ها و کافه فیلم‌ها که بیشتر فیلم‌های هنری در آن نمایش داده می‌شود دوباره رونق گرفته‌اند و فضاهای جدیدی در تهران برای نمایش فیلم ایجاد شده است. با تجهیزات دیجیتال جدید، نمایش فیلم نیز آسان‌تر شده است و نیازی به آپارات بزرگ و مکان خاصی نیست. با دستگاه‌های دیجیتال و کوچک به راحتی می‌توان فیلم‌ها را نمایش داد و آن آتین هنری را به هر شکلی علاقه‌مندان آن حوزه به‌جا بیاورند. به همین خاطر فکر می‌کنم که سینما همچنان به بقای خود ادامه می‌دهد و خود را بازسازی می‌کند.»

سینمای یکی از پراستفاده‌ترین رسانه‌هاست

شهبازی در بخشی دیگر از صحبت‌هایش با اشاره به اینکه سینما با دیگر مادیوم‌های تصویری و روایی تفاوت دارد بیان کرد: «اساساً،

سینما زبان صدا و تصویر است و به‌مرور زمان توانسته این زبان را کامل‌تر کند و از عناصر بیشتری بهره‌برد. درحقیقت، هنرهای دیگری را مشاهده می‌کنید که از سینما و تصویر استفاده می‌کنند. برای مثال، در پرفورمنس‌های هنری هم با این امکان هنری، اتفاقات جدیدی را تجربه می‌کنند. شیوه بیان در سینما متفاوت است و این تفاوت به ویژگی‌ها و امکانات خاص این هنر برمی‌گردد. به نظر می‌رسد که در حال حاضر، سینما یکی از پرامکان‌ترین ابزارهای رسانه‌ای محسوب می‌شود که می‌توان از آن استفاده کرد.»

تمرکز سینماگران باید

روی فیلمسازی باشد نه جامعه‌شناسی

این استاد دانشگاه درباره اینکه آثار سینمایی تا چه اندازه می‌توانند منعکس‌کننده موضوعات اجتماعی و واقعیت‌های مدنی جامعه باشند گفت: «ما باید به این نکته توجه کنیم که وظیفه سینماگر فیلم ساختن است. سینماگر اگر به‌عنوان یک فرد در جامعه زندگی و فعالیت کند، موضوعاتی که انتخاب می‌کند اغلب از جامعه خود برمی‌گیرد و طبیعی است که این موضوعات بازتاب‌دهنده شرایط اجتماعی باشند. اما نباید فراموش کنیم که سینماگر جامعه‌شناس یا فیلسوف نیست! برخی استثناها در خارج از کشور وجود دارد، مثل ترنس مالیک یا میشل هانکه که درواقع فیلسوف هستند، از این بابت که درس فلسفه خوانده‌اند.»

به گریه می‌اندازد. وقتی پدر به خانه می‌رسد، باشو که فکر می‌کند او مردی غریبه است، با چوب راهش را برای محافظت از «خانواده» می‌بندد. به این ترتیب است که او از آزمون پدر نیز سربلند بیرون می‌آید و به‌عنوان عضوی از خانواده پذیرفته می‌شود. صحنه پایانی نیز فوق‌العاده است. نایی با غریزه و احساسات طبیعی تیزش متوجه حمله گرازها به مزرعه‌شان می‌شود. کم‌کم با صداهایی که نایی برای ترساندن گرازها درمی‌آورد، توجه همسر و سه فرزند نایی نیز به او جلب می‌شود. درنهایت همه آنها به مثابه یک کل واحد به سمت مزرعه (خاک‌شان) می‌دوند و برای فراری دادن و ترساندن گرازها (دشمن خارجی) سروصدا می‌کنند و می‌دوند.

بیضایی موفق می‌شود پس از گره زدن باشوی درمانده و بی‌مادر به نایی، جنوب را به شمال پیوند بزند و آغوش نایی را به آغوش باز شده وطن به سوی جنوب جنگ‌زده تبدیل کند. شاه‌بیت فیلم ماندگار بیضایی صحنه اوج بیماری نایی است. جایی که وقتی کاری از دست کسی برنمی‌آید، این باشو است که نایی را درمان می‌کند اما نه درمانی فیزیکی، بلکه درمانی روحی که با تدوین بین ضرب گرفتن باشو در شالیزار و نایی در بستر بیماری ممکن شده است. گویی ضرب جنوبی گرفتن باشو در شالیزاری در شمال کشور است که به نایی جان دوباره می‌دهد. باشو و نایی به یکدیگر متقابل حیات دوباره می‌بخشند. بدون نایی (شمال)، باشو (جنوب) زنده نمی‌ماند و بدون باشو، نایی، بیضایی از نایی وطن می‌سازد و از باشو فرزند وطن؛ و این جان‌مایه بهترین فیلم تاریخ سینمای ایران است. سینمای بیمار و دوقطبی شده ایران، امروز بیش از همیشه به نگاه ملی و فرم وطنی باشو، غریبه کوچک نیازمند است. امروز باید برای زنده و روشن نگاه داشتن چراغ سینمای ایران باشو، غریبه‌های کوچک‌ها ساخته شود تا سینمای در حال احتضارمان جانی دوباره بگیرد و به فرم ملی برسد. ما امید آن روز! و اما فیلم‌های منتخب من به مناسبت روز ملی سینما: ۱- باشو، غریبه کوچک ۲- شب‌های روشن ۳- گوزن‌ها ۴- ناخدا خورشید ۵- سرخ‌پوست ۶- مهاجر ۷- کندو ۸- سفر به جزایر ۹- بچه‌های آسمان ۱۰- طوقی

او با اشاره به این موضوع که در ایران به‌ندرت سینماگرانی بوده‌اند که مسائل فلسفی را در فیلم‌های خود مطرح کرده‌اند گفت: «داریوش مهرجویی؛ ایشان در فیلمی که می‌ساختند، فلسفه خود را به رخ نمی‌کشیدند. درحقیقت داریوش مهرجویی سعی می‌کرد فیلم خود را بسازد؛ فیلمی که در آن رگه‌های فلسفی هم می‌توان یافت. فیلمسازان ما نخست باید شرایط زیست خود را با زبان سینما بیان کنند و فیلم خوب بسازند. در آن فیلم قرار نیست تز اجتماعی یا فلسفی بدهند. فیلم خوب کارکردهای اجتماعی و فرهنگی خود را پیدا می‌کند. البته باید توجه داشت که فیلمسازی در ایران نیاز به مجوز دارد و ممیزی‌ها نیز وجود دارند که می‌توانند تأثیرگذار باشند. قوانین باید رعایت شوند اما ممیزی‌ها نباید به‌گونه‌ای باشند که سینماگر را از بیان تجربه‌های زیستی خود دور کنند.»

دائمه مخاطبان بیشتر

سمت فیلم‌های کم‌دی متمایل است

شهبازی در پایان با بیان اینکه برای ساخت آثار و دریافت سلیقه مخاطب باید پژوهش دقیقی انجام بگیرد گفت: «به نظر می‌رسد که دائمه مخاطب به سمت فیلم‌های کم‌دی متمایل است، اما این همه ماجرا نیست و قطعاً می‌تواند کمی متفاوت باشد. شاید فیلم‌های دیگری هم عرضه شوند که مخاطب به دنبال‌شان برود، ولی این موضوع نیازمند یک کار پژوهشی دقیق است.»

آگهی مزایده املاک و اموال تملیکی و مزاد بانک ملی ایران نوبت دوم سال ۱۴۰۳

ب: برای همه اموال تملیکی و مزاد در هر ارزیابی، اولین عرضه در مزایده به صورت نقدی انجام و در مزایده‌های بعدی، اموال مزبور با شرایط مندرج در جدول فوق عرضه خواهد شد.

- تاریخ برگزاری و انتشار مزایده از ساعت ۱۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۶/۱۵ لغایت ساعت ۱۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۰۱ می‌باشد.

- مهلت دریافت اسناد مزایده از ساعت ۱۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۶/۱۵ تا ساعت ۱۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۶/۲۱ می‌باشد.

- مهلت ارائه پیشنهاد و شرکت در مزایده از ساعت ۱۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۶/۱۵ تا ساعت ۱۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۰۱ می‌باشد.

- تاریخ بازگشایی پاکت‌های الکترونیکی ساعت ۸:۳۰ صبح مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۰۲ خواهد بود.

توجه: امکان شرکت در مزایده بدون دریافت اسناد مزایده میسر نمی‌باشد لذا متقاضیان شرکت در مزایده حتما می‌بایست جهت شرکت در مزایده تا قبل از اتمام تاریخ مهلت دریافت اسناد مزایده (ساعت ۱۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۶/۲۱) نسبت به دریافت اسناد مزایده از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران) اقدام نمایند. متقاضیان خرید برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند از طرق ذیل اقدام نمایند.

۱- تماس تلفنی با شماره تلفن ۰۱۱۳۳۴۷۲۲

۲- مراجعه به سایت بانک ملی ایران به آدرس www.bmi.ir بخش مناقصه و مزایده
۳- مزایده سراسری (مزایده املاک و اموال تملیکی و مزاد بانک ملی ایران نوبت دوم سال ۱۴۰۳ استان مازندران)

۳- مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران) www.setadiran.ir
مزایده ۴- مزایده دستگاه اجرایی ۴- مزایده گرگ ۴- مزایده شماره ۰۲۰۰۴۳۰۰۱۳۰۰۰۰۰۲

اموال غیرمقول)

۴- مراجعه حضوری به کلیه ادارات امور و شعب بانک ملی ایران
شماره شناسه ۱۷۸۵۴۹۸
شماره م.الف ۲۱۳۸

جدول شماره (۲) شرایط واگذاری اموال تخلیه					
ردیف	نوع کاربری	پیش پرداخت	مدت تنفس	نحوه بازپرداخت	نرخ سود
۱	تمامی اموال با کاربری‌های صنعتی - دامداری - کشاورزی - زراعی	۱۰٪	۱۲ ماه	حداکثر ۴۸ ماه اقساط متوالی ماهیانه	نرخ سود معادل حداکثر نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار (در حال حاضر ۲۲٪)
۲	تمامی اموال با کاربری‌های مسکونی - تجاری - اداری - خدماتی شش‌دانگ (به جز مناطق مستثنی)*	۳۰٪	بدون مهلت تنفس	حداکثر ۶۰ ماه اقساط متوالی ماهیانه	نرخ سود معادل حداکثر نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار (در حال حاضر ۲۲٪)
۳	تمامی اموال با کاربری‌های مسکونی - تجاری - اداری - خدماتی شش‌دانگ در مناطق مستثنی*	۳۰٪	بدون مهلت تنفس	حداکثر ۴۸ ماه اقساط متوالی ماهیانه	نرخ سود معادل حداکثر نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار (در حال حاضر ۲۲٪)

الف: منظور از مناطق مستثنی در جداول (۱ و ۲) فوق شامل محدوده جغرافیایی کلان‌شهرهای تهران، کرج، مشهد، تبریز، شیراز، اصفهان و قم و محدوده جغرافیایی استان‌های مازندران و گیلان می‌باشد.

اداره امور شعب بانک ملی استان مازندران در نظر دارد تعدادی از اموال مزاد خود را از طریق مزایده الکترونیکی سامانه تدارکات دولت (ستاد ایران) به صورت نقد و اقساط بفروش برساند.

جدول شماره (۱) شرایط واگذاری اموال مشاعی و اموال متصرفدار					
ردیف	نوع کاربری	پیش پرداخت	مدت تنفس	نحوه بازپرداخت	نرخ سود
۱	تمامی اموال با کاربری‌های صنعتی - دامداری - کشاورزی - زراعی (متصرفدار)	۱۰٪	۱۲ ماه	حداکثر ۴۸ ماه اقساط متوالی ماهیانه	نرخ سود معادل حداکثر نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار (در حال حاضر ۲۲٪)
۲	تمامی اموال مشاعی (تمام کاربری‌ها)	۱۰٪	۱۲ ماه	حداکثر ۴۸ ماه اقساط متوالی ماهیانه	نرخ سود معادل حداکثر نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار (در حال حاضر ۲۲٪)
۳	تمامی اموال با کاربری‌های مسکونی - تجاری - اداری - خدماتی شش‌دانگ (به جز مناطق مستثنی)*	۱۰٪	۱۲ ماه	حداکثر ۴۸ ماه اقساط متوالی ماهیانه	نرخ سود معادل حداکثر نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار (در حال حاضر ۲۲٪)
۴	تمامی اموال با کاربری‌های مسکونی - تجاری - اداری - خدماتی شش‌دانگ (به جز مناطق مستثنی)*	۲۰٪	۱۲ ماه	حداکثر ۴۸ ماه اقساط متوالی ماهیانه	نرخ سود معادل حداکثر نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار (در حال حاضر ۲۲٪)

فرهنگستان

سازمان آگهی‌های روزنامه

تلفن و فکس:

۰۲۱) ۶۲۹۹۹۴۹۵

ایمیل: a6634801@gmail.com

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

مدرسه عالی مهارتی
رسانه‌ای فرهیختگان
۰۹۱۰۸۱۰۶۵۳۵